

2024/1274

3.5.2024

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2024/1274

ze dne 29. dubna 2024,

kterým se Řecké republice povoluje výjimka z některých ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944, pokud jde o ostrov Krétu

(oznámeno pod číslem C(2024) 2890)

(Pouze řecké znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou ⁽¹⁾, a zejména na článek 64 uvedeného nařízení,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU ⁽²⁾, a zejména na článek 66 uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP

- (1) Dne 21. února 2022 přijala Komise rozhodnutí (EU) 2022/258 ⁽³⁾, kterým se Řecku povoluje výjimka z následujících ustanovení nařízení (EU) 2019/943 a směrnice (EU) 2019/944, pokud jde o ostrov Krétu:
- a) ustanovení článku 6 nařízení (EU) 2019/943, který stanoví pravidla platná pro trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy;
 - b) ustanovení čl. 7 odst. 1 nařízení (EU) 2019/943, který se týká organizace správy integrovaných denních a vnitrodenních trhů ze strany provozovatelů přenosových soustav a nominovaných organizátorů trhu s elektřinou, v souladu s nařízením Komise (EU) 2015/1222 ⁽⁴⁾;
 - c) ustanovení čl. 8 odst. 1 a 4 nařízení (EU) 2019/943, které nominovaným organizátorům trhu s elektřinou ukládají povinnost umožnit účastníkům trhu obchodovat s energií co nejbližší reálnému času a alespoň do uzávěrky přidělování vnitrodenní kapacity mezi zónami a stanoví interval zúčtování odchylek na 15 minut ve všech oblastech plánování;
 - d) ustanovení článku 9 nařízení (EU) 2019/943, který se týká dlouhodobých trhů s elektřinou;
 - e) ustanovení článku 10 nařízení (EU) 2019/943, který se týká technických cenových stropů uplatnitelných na velkoobchodní ceny energií;
 - f) ustanovení článku 11 nařízení (EU) 2019/943, který se týká stanovení hodnoty nepokrytého zatížení, tj. odhadu maximální ceny elektřiny, kterou jsou zákazníci ochotni zaplatit, aby předešli výpadku elektřiny;
 - g) ustanovení čl. 40 odst. 4 až 7 směrnice (EU) 2019/944, které stanoví určité povinnosti provozovatelů přenosových soustav, včetně obstarávání nefrekvenčních podpurných služeb.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>.

⁽²⁾ Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>.

⁽³⁾ Rozhodnutí Komise (EU) 2022/258 ze dne 21. února 2022, kterým se Řecké republice povoluje výjimka z některých ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944, pokud jde o Krétu (Úř. věst. L 42, 23.2.2022, s. 92, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/258/oj>).

⁽⁴⁾ Nařízení Komise (EU) 2015/1222 ze dne 24. července 2015, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení (Úř. věst. L 197, 25.7.2015, s. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj>).

- (2) Výjimka povolená v rozhodnutí (EU) 2022/258 platila do 31. prosince 2023 nebo do doby, než by byl ostrov Kréta plně propojen s pevninským Řeckem, podle toho, co nastalo dříve.
- (3) Dne 18. prosince 2023 předložilo Řecko Komisi novou žádost o výjimku z ustanovení uvedených v 1. bodě odůvodnění (dále jen „žádost“), pokud jde o ostrov Krétu. V nové žádosti Řecko vysvětlilo, že vzhledem k nepředvídatelným zpožděním v příslušných stavebních a licenčních procesech nemohlo dojít do konce prosince 2023 k plnému propojení ostrova Kréta, a požádalo o novou výjimku z těchto ustanovení do 31. prosince 2025 nebo do dokončení plného propojení ostrova Kréta s pevninským Řeckem, podle toho, co nastane dříve.
- (4) Dne 28. února 2024 zveřejnila Komise žádost na svých internetových stránkách a vyzvala členské státy a zúčastněné strany, aby do 27. března 2024 předložily připomínky. Pouze jedna strana předložila připomínky, které se týkaly instalace dodatečné konvenční výrobní kapacity na Krétě a odměny za tuto kapacitu. Konkrétně tato strana vyjádřila obavy, že použitelný systém odměňování nemusí být slučitelný s pravidly EU vztahujícími se na kapacitní mechanismy. Aby se předešlo pochybnostem, Řecko nepožádalo o výjimku z pravidel EU vztahujících se na kapacitní mechanismy, což znamená, že se tato pravidla nadále vztahují na veškeré systémy odměňování za výrobní kapacitu na Krétě. Obdržené připomínky proto nespádají do oblasti působnosti tohoto rozhodnutí. Tímto rozhodnutím navíc nejsou dotčeny právní předpisy EU v oblasti státní podpory.

2. OSTROV KRÉTA

Elektrizační soustava a trh s elektřinou na ostrově Kréta

- (5) Ostrov Kréta se nachází ve Středozemním moři, jižně od pevninského Řecka. Do 3. července 2021 měla autonomní energetickou soustavu, která nebyla propojena s elektrizační soustavou pevninského Řecka.
- (6) Jak je vysvětleno v 6. až 9. bodě odůvodnění rozhodnutí (EU) 2022/258, Řecko považovalo plné propojení ostrova Kréta s pevninským Řeckem za prioritní projekt, který měl být dokončen do konce roku 2023 a který se měl uskutečnit ve dvou fázích:
 - a) fázi I projektu propojení, která zahrnovala propojení Kréty s Peloponéským poloostrovem (dále jen „fáze I“) a která byla dokončena dne 1. listopadu 2021;
 - b) fázi II projektu propojení, která zahrnovala propojení střední části Kréty (prefektura Heraklion) s pevninským Řeckem (region Attica) (dále jen „fáze II“). Očekává se, že po dokončení fáze II bude ostrov Kréta plně propojen s pevninskou přenosovou elektroenergetickou soustavou a že poptávka po elektrické energii na ostrově bude plně pokryta.
- (7) Před dokončením fáze I byl trh s elektřinou na Krétě takový, že výrobci a dodavatelé nepodávali na řeckém trhu žádné nabídky a výrobní bloky byly nasazovány podle svých minimálních variabilních nákladů. Velkoobchodní zúčtovací cena elektřiny na Krétě byla vypočítávána měsíčně na základě variabilních a celkových nákladů konvenčních energetických jednotek, z nichž všechny patřily zavedené společnosti Public Power Cooperation S.A. (dále jen „PPC S.A.“). Společnost PPC S.A. byla jediným výrobcem konvenční elektřiny na ostrově. Dále zde působilo několik výrobců elektřiny z obnovitelných zdrojů s pevně stanovenou sazbou dle smlouvy o nákupu elektřiny, popřípadě pevně stanovenou sazbou v závislosti na datu zahájení provozu každého bloku. Používání tohoto modelu skončilo po dokončení fáze I (1. listopadu 2021).

- (8) Pro přechodné období mezi dokončením fáze I a dokončením fáze II (dále jen „přechodné období“) se na trh s elektřinou na Krétě vztahuje hybridní tržní model (dále jen „hybridní model“). Podrobnosti o fungování hybridního modelu byly uvedeny v 15. až 19. bodě odůvodnění rozhodnutí (EU) 2022/258.
- (9) Souhrnně lze říci, že podle hybridního modelu řecká burza elektřiny HEnEX předkládá objednávky na celé zatížení a výrobu elektřiny v tepelných elektrárnách na Krétě na denním i vnitrodenním trhu. Tato podání jsou předkládána jménem všech zástupců pro míru zatížení a výrobců energie v tepelných elektrárnách na Krétě. Všechny smlouvy o obnovitelných zdrojích energie byly na základě ministerského rozhodnutí převedeny provozovateli obnovitelných zdrojů energie a záruk původu (dále jen „DAPEEP“) a veškeré příslušné údaje z měření pro stávající i nové obnovitelné zdroje energie na Krétě poskytuje společnost DAPEEP provozovatel distribuční soustavy (dále jen „HEDNO S.A.“). Současně DAPEEP předkládá objednávky pro veškerou výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů na Krétě. Na základě těchto objednávek je celková poptávka po elektřině podle prognózy řeckého provozovatele přenosové soustavy (dále jen „IPTO S.A.“) přiřazována zástupcům pro míru zatížení v souladu s procentuálním poměrem jejich dodávek předem vypočítaným na měsíční bázi společností HEDNO S.A. Po dokončení tohoto procesu jsou celé zatížení a profil výroby Kréty virtuálně zakomponovány do denních a vnitrodenních trhů propojené řecké pevninské soustavy.
- (10) Podle žádosti se provoz fáze I řídí ekonomickými signály tvorby cen v pevninské propojené soustavě ve vztahu k trhu s elektřinou na Krétě. Vzhledem k tomu, že náklady na výrobu elektřiny v tepelných elektrárnách na Krétě jsou vysoké, ve fázi I se většinou dováží elektřina na Krétu. Ne vždy tomu tak ale je. V obdobích nízkého zatížení a vysoké výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie na Krétě se tok v kabelech ve fázi I obrací a elektřina proudí z Kréty na pevninu. Řecko vysvětlilo, že pokud k tomu dojde, je veškerá taková elektřina vyrobená z obnovitelných zdrojů energie, protože se vychází z toho, že veškerá výroba v tepelných elektrárnách slouží místnímu zatížení na Krétě.
- (11) Řecko uvedlo, že hybridní model vstoupil v platnost prostřednictvím těchto vnitrostátních opatření: článků 105, 107 a 108 řeckého zákona č. 4821/2021 a rozhodnutí vnitrostátního regulačního orgánu (RAE) č. 755/2021 a 807/2021.
- (12) Řecko dále uvedlo, že hybridní model se během přechodného období ukázal být nevhodnějším, neúčinnějším a neefektivnějším tržním systémem pro Krétu ve srovnání se dvěma zvažovanými alternativami, a sice integrací Kréty do řeckého trhu s elektřinou prostřednictvím jedné nebo dvou nabídkových zón. Na podporu tohoto prohlášení Řecko předložilo informace prokazující, že hybridní model vedl k významným úsporám nákladů, zamezení nadměrným nákladům na redispečink, nižším nákladům na dodávky elektřiny a účinnému využívání méně znečišťujících technologií.
- (13) Pokud jde o maloobchodní trh, Řecko uvedlo, že je otevřen všem dodavatelům, přičemž na ostrově Kréta jich v současné době působí přibližně patnáct. Vzhledem k tomu, že výrobní náklady na ostrově Kréta jsou vyšší než náklady v řecké propojené elektrizační soustavě, Řecko rozhodlo, že dodavatelé budou na celém jeho území uplatňovat jednotnou sazbu pro všechny kategorie zákazníků. Toto rozhodnutí bylo založeno na důvodech sociální soudržnosti.

3. POŽADOVANÁ VÝJIMKA

- (14) Žádost o výjimku předložená pro ostrov Krétu vychází z jeho kvalifikace jako malé připojené soustavy ve smyslu čl. 64 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) 2019/943. Tato kvalifikace byla potvrzena v 36. až 40. bodě odůvodnění rozhodnutí (EU) 2022/258.

3.1. Výjimka podle článku 64 nařízení (EU) 2019/943

- (15) Řecko požádalo pro ostrov Krétu o novou výjimku z ustanovení článku 6, čl. 7 odst. 1, čl. 8 odst. 1 a 4 a článků 9, 10 a 11 nařízení (EU) 2019/943.

3.2. Výjimka podle článku 66 směrnice (EU) 2019/944

- (16) Řecko požádalo pro ostrov Kréta o novou výjimku z ustanovení čl. 40 odst. 4 až 7 směrnice (EU) 2019/944.

3.3. Doba trvání požadované výjimky

- (17) Řecko požádalo, aby výjimka měla stejnou dobu trvání jako přechodné období, tj. do konce roku 2025, kdy bude Kréta plně propojena s pevninským Řeckem. Řecko objasnilo, že i když některé modernizace sítě na ostrově Kréta budou probíhat postupně až do konce roku 2028, tyto modernizace neohroží dokončení a provoz fáze II.
- (18) V žádosti Řecko uvedlo, že ačkoli úplné propojení mělo být dokončeno do konce roku 2023, což odpovídá době trvání výjimky udělené rozhodnutím (EU) 2022/258, dokončení projektu se zpozdilo. Podle aktualizovaného harmonogramu předloženého Řeckem má být plné propojení dokončeno do konce roku 2025. Řecko vysvětlilo, že projekt se potýká se značnými zpožděními v důsledku událostí, které nebylo možné před zahájením stavebních prací předvídat.
- (19) Řecko konkrétně uvedlo, že značná zpoždění při zadávání veřejných zakázek na určité stavební materiály a služby způsobila pandemie COVID-19. Další zpoždění byla způsobena objevením významných archeologických artefaktů během výkopových prací, protože do již probíhajících povolovacích postupů musely být zapojeny příslušné archeologické orgány. Řecko rovněž uvedlo, že zjištění krasových dutin v podzemní části stavebního pozemku znamenalo, že práce musely být pozastaveny do doby, než budou tyto dutiny dostatečně posouzeny a vyřešeny. Další zpoždění projektu způsobily povodně, k nimž došlo v září 2023, neboť ovlivnily výrobní proces dodavatele ocelové konstrukce měřírny na Krétě.

4. POSOUZENÍ

4.1. Malé připojené soustavy, jejichž provoz představuje závažné problémy

- (20) V souladu s článkem 64 nařízení (EU) 2019/943 lze výjimku z příslušných ustanovení článku 6, čl. 7 odst. 1, čl. 8 odst. 1 a 4 a článků 9, 10 a 11 uvedeného nařízení udělit ve dvou případech:
- u malých izolovaných soustav a malých připojených soustav, pokud členský stát nebo členské státy mohou prokázat, že má zásadní problémy související s provozováním těchto soustav, přičemž v takovém případě má být výjimka podmíněna podmínkami, jejichž cílem je posílení hospodářské soutěže a začlenění na vnitřní trh s elektřinou;
 - pro nejbližší regiony ve smyslu článku 349 Smlouvy, pokud nemohou být propojeny s unijním trhem s energií ze zřejmých fyzických důvodů.
- (21) V souladu s čl. 66 odst. 1 prvním pododstavcem směrnice (EU) 2019/944 lze pro malé izolované soustavy a malé připojené soustavy udělit výjimku z příslušných ustanovení článků 7 a 8 a kapitol IV, V a VI uvedené směrnice, pokud členský stát nebo členské státy mohou prokázat, že mají zásadní problémy související s jejich provozováním.
- (22) Jak podle nařízení (EU) 2019/943, tak podle směrnice (EU) 2019/944 musí členské státy v případě malých připojených soustav prokázat, že v souvislosti s provozováním těchto soustav mají zásadní problémy. Výjimka by navíc měla být časově omezena a měla by podléhat podmínkám, jejichž cílem je posílit hospodářskou soutěž a začlenění na vnitřní trh s elektřinou.

Malá připojená soustava

- (23) Kvalifikace ostrova Kréta jako malé připojené soustavy byla posouzena v 36. až 40. bodě odůvodnění rozhodnutí (EU) 2022/258. Vzhledem k tomu, že toto posouzení je stále platné, lze ostrov Kréta považovat pro účely článku 64 nařízení (EU) 2019/943 a článku 66 směrnice (EU) 2019/944 za malou připojenou soustavu.

Zásadní problémy související s provozováním soustavy

- (24) Pojem „zásadní problémy“ uvedený v čl. 64 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) 2019/943 nebyl definován ani normotvůrcem, ani Komisí v rámci její rozhodovací praxe. Otevřená formulace umožňuje Komisi vzít v úvahu všechny potenciální problémy spojené s konkrétní situací malých soustav za předpokladu, že jsou zásadní, a nikoli jen okrajové. Tyto problémy se mohou výrazně lišit v závislosti na zeměpisných zvláštностech, výrobě a spotřebě dotčené soustavy, ale také na základě technického rozvoje, jako jsou např. ukládání elektřiny a malá výrobní zařízení. Dále tyto zásadní problémy musí souviset s provozováním malých izolovaných soustav a malých připojených soustav.
- (25) Řecko v žádosti vysvětlilo problémy, s nimiž by se potýkalo při provozování elektroenergetické soustavy na Krétě, pokud by během přechodného období uplatňovalo nařízení (EU) 2019/943 a směrnici (EU) 2019/944 v plném rozsahu. Plné uplatnění těchto právních aktů by vyžadovalo integraci Kréty do řeckých trhů s elektřinou prostřednictvím jedné („scénář jedné nabídkové zóny“) nebo dvou nabídkových zón („scénář dvou nabídkových zón“). Související výzvy předložené v žádosti se týkaly stejných zásadních problémů, které Komise posoudila v rozhodnutí (EU) 2022/258.
- (26) V souhrnu Řecko upozornilo na problémy pro fungování trhu s elektřinou na Krétě, pokud by se nařízení (EU) 2019/943 a směrnice (EU) 2019/944 uplatňovaly v plném rozsahu.
- (27) Na jedné straně by integrace účastníků trhu na Krétě do řeckého trhu s elektřinou ve scénáři jedné nabídkové zóny způsobila vysoké náklady na redispečink, které by v konečném důsledku museli hradit spotřebitelé elektřiny. Nedostatky v měřicí infrastruktuře by každopádně neumožnily účastníkům krétského trhu plnou účast na denních a vnitrodenních trzích s elektřinou a trhu pro zajišťování výkonové rovnováhy v Řecku. Zejména nejsou zavedeny potřebné měřicí systémy; budou k dispozici nejdříve v prvním čtvrtletí roku 2024.
- (28) Na druhé straně by vytvoření samostatné nabídkové zóny vyžadovalo nejen dodatečné investice do infrastruktury, které by v žádném případě nebyly dokončeny během doby platnosti požadované výjimky, ale rovněž by se to jevilo jako nevhodné z důvodu celkové účinnosti trhu, stability a robustnosti nabídkové zóny. Vzhledem k omezené době trvání výjimky by se navíc nejednalo ani o přiměřené řešení.
- (29) V žádosti Řecko rovněž poskytlo určité aktualizace informací předložených před přijetím rozhodnutí (EU) 2022/258. Mimo jiné odhadlo, že v hypotetických scénářích by celkové náklady na elektřinu byly ve srovnání se skutečnými náklady v rámci hybridního modelu za dané období vyšší přibližně o 190 milionů EUR v případě jedné nabídkové zóny, respektive o 217 milionů EUR v případě dvou nabídkových zón.
- (30) Je proto nezbytné odkázat na příslušné posouzení uvedené ve 41. až 48. bodě odůvodnění rozhodnutí (EU) 2022/258 a učinit závěr, že Řecko prokázalo, že existují zásadní problémy s provozováním elektrizační soustavy na Krétě jako malé připojené soustavy, dokud nebude ostrov plně propojen s pevninskou sítí, tj. až do dokončení fáze II projektu propojení.
- (31) Dočasný hybridní model, který se v současné době na Krétě uplatňuje, se snaží tyto problémy řešit, a z důvodů uvedených v 29. bodě odůvodnění přináší významné výhody ve srovnání s plnou integrací krétské soustavy do řeckého trhu s elektřinou během přechodného období.

4.2. Rozsah požadované výjimky**4.2.1. Ustanovení článku 6, čl. 7 odst. 1, čl. 8 odst. 1 a 4, článků 9, 10 a 11 nařízení (EU) 2019/943**

4.2.1.1. Žádost

- (32) Pokud jde o článek 6 nařízení (EU) 2019/943, Řecko uvedlo, že hybridní model, který se v současné době na ostrově Kréta používá, nezahrnuje trh pro zajišťování výkonové rovnováhy. Proto by výjimka z uvedeného článku byla nezbytná pro další uplatňování hybridního modelu, dokud nebude ostrov Kréta plně propojen.
- (33) Pokud jde o čl. 7 odst. 1 a čl. 8 odst. 1 a 4 nařízení (EU) 2019/943, Řecko konstatuje, že hybridní model, který se v současné době na ostrově Kréta používá, neumožňuje denní a vnitrodenní trhy ani obchody na žádném z těchto trhů. Proto by podle Řecka výjimka z uvedených článků byla nezbytná pro další uplatňování hybridního modelu, dokud nebude ostrov Kréta plně propojen.
- (34) Podobně, v návaznosti na to, co je uvedeno ve 33. bodě odůvodnění, se Řecko domnívá, že integrace dlouhodobých trhů, technické cenové stropy a hodnoty nepokrytého zatížení uvedené v člancích 9, 10 a 11 nařízení (EU) 2019/943 se na hybridní model na ostrově Kréta nevztahují. Proto by podle Řecka výjimka z uvedených článků byla nezbytná pro další uplatňování hybridního modelu, dokud nebude ostrov Kréta plně propojen.

4.2.1.2. Posouzení

- (35) Pokud jde o požadovanou výjimku z článku 6, čl. 7 odst. 1, čl. 8 odst. 1 a 4, článků 9, 10 a 11 nařízení (EU) 2019/943, tato ustanovení se týkají požadavků na dlouhodobé, denní a vnitrodenní trhy a trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy. Na základě informací předložených Řeckem se zdá, že tyto trhy nelze na ostrově Kréta vzhledem ke zvláštnostem elektrizační soustavy, která se na tomto území v současné době používá, účinně realizovat. Výjimka z těchto ustanovení je proto odůvodněná.

4.2.2. Ustanovení čl. 40 odst. 4 až 7 směrnice (EU) 2019/944

4.2.2.1. Žádost

- (36) Řecko uvedlo, že hybridní model neumožňuje trh pro zajišťování výkonové rovnováhy ani tržní obstarávání podpůrných služeb. Aby hybridní model mohl fungovat i v přechodném období, byla by nutná výjimka z uvedeného článku.

4.2.2.2. Posouzení

- (37) Vzhledem k neexistenci trhu pro zajišťování výkonové rovnováhy a tržního obstarávání nefrekvenčních podpůrných služeb na ostrově Kréta je výjimka z povinností stanovených v čl. 40 odst. 4 až 7 směrnice (EU) 2019/944 odůvodněná.

4.3. **Žádná překážka přechodu na obnovitelné zdroje energie, vyšší flexibilitě, ukládání energie, elektromobilitě a odezvě strany poptávky**

- (38) Podle čl. 64 odst. 1 pátého pododstavce nařízení (EU) 2019/943 a čl. 66 odst. 2 směrnice (EU) 2019/944 má rozhodnutí o výjimce zajistit, aby nebyly kladeny překážky přechodu na obnovitelné zdroje energie, vyšší flexibilitě, ukládání energie, elektromobilitě a odezvě strany poptávky.
- (39) Pokud jde o přechod na obnovitelné zdroje energie a vyšší flexibilitu (včetně odezvy strany poptávky) a ukládání energie, je třeba poznamenat, že dobře fungující dlouhodobý, denní a vnitrodenní trh a trh pro zajišťování výkonové rovnováhy by v souladu s požadavky stanovenými v nařízení (EU) 2019/943 a směrnici (EU) 2019/944 měl poskytovat potřebné signály pro nasazování a investice, aby se maximalizoval možný rozvoj těchto technologií. Očekává se, že k tomu dojde, jakmile bude ostrov Kréta plně propojen s pevninským Řeckem.

- (40) Jak je uvedeno v 56. bodě odůvodnění rozhodnutí (EU) 2022/258, před dokončením fáze I byla na Krétu uplatněna technická omezení, která kvůli omezením daným bezpečností provozu stanovila maximální rozšíření obnovitelných zdrojů energie na 25 % zatížení. S dokončením fáze I se toto omezení stanovené pro obnovitelné zdroje do určité míry uvolnilo. Hybridní model umožňuje Krétě exportovat svou elektřinu v případě nízkého zatížení a vysoké míry výroby z obnovitelných zdrojů, aby se zabránilo omezování energie z obnovitelných zdrojů. Řecko předložilo na podporu tohoto prohlášení údaje, které prokazují, že v roce 2021, a zejména v roce 2022, který byl prvním celým rokem provozu fáze I, se výroba energie z obnovitelných zdrojů ve srovnání s předchozími roky zvýšila.
- (41) Řecko konstatuje, že požadovaná výjimka nezpomalí již probíhající rozvoj a přípravu směřující k instalaci nových kapacit obnovitelných zdrojů energie na ostrově Kréta. Řecko rovněž uvedlo, že po dokončení úplného propojení pojme Kréta nejméně 2 150 MW z obnovitelných zdrojů energie, což se vzhledem k instalaci ukládacích jednotek může zvýšit na 2 500 MW.
- (42) Pokud jde o vyšší flexibilitu, ukládání energie a odezvu strany poptávky, možnost nabízet služby flexibility, včetně ukládání, na podporu elektrizační soustavy závisí na kvalitě cenových signálů a jejich schopnosti poskytovatele těchto služeb účinně motivovat k investicím a nasazování. Strukturální přetížení v nabídkové zóně, ke kterému dojde během přechodného období z fáze I do fáze II, může zpravidla vést ke zkresleným investičním signálům pro místně specifické služby flexibility. V rámci přístupu založeném na dvou nabídkových zónách pro Krétu a pevninské Řecko by však byly investiční signály vysoce nestabilní, a to vzhledem k časovému rámci pro dokončení fáze II a úplné propojení Kréty s pevninským Řeckem, čímž se strukturální přetížení zmírní. Vzhledem k tomu, že spojení s pevninskou částí umožní tržní poskytování služeb flexibility, je krátkodobá výjimka umožňující rychlou integraci Kréty do pevninské soustavy přínosem pro integraci odezvy strany poptávky, ukládání energie a dalších zdrojů flexibility.
- (43) Článek 64 nařízení (EU) 2019/943 nevyžaduje, aby rozhodnutí o výjimce maximalizovala potenciál flexibility nebo ukládání energie. Cílem výjimky podle uvedeného článku je pouze zajistit, aby tomuto přechodu nebyly kladeny překážky. Jinými slovy, výjimka by neměla bránit rozvoji, k němuž by bez výjimky přirozeně docházelo. Je nepravděpodobné, že by při absenci výjimky v každé z elektrizačních soustav na ostrově Kréta vznikly dobře fungující dlouhodobé, denní a vnitrodenní trhy a trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy. Důvodem jsou výzvy spojené s provozováním malých připojených elektrizačních soustav, velmi nízké míry hospodářské soutěže v odvětví výroby elektřiny a nedostatečné propojení s pevninským trhem. V tomto ohledu je nanejvýš důležitá omezená doba výjimky a připravenost na plné fungování trhu hned, jakmile bude dokončena fáze II.
- (44) Vzhledem ke jeho krátkodobé povaze se nezdá, že by hybridní model měl pozorovatelný dopad na další rozvoj energie z obnovitelných zdrojů, flexibilitu, ukládání energie, elektromobilitu a odezvu strany poptávky.
- (45) Podle čl. 64 odst. 1 nařízení (EU) 2019/943 se vyžaduje, aby Komise stanovila, v jakém rozsahu má tato výjimka zohledňovat používání kodexů sítě a pokynů. V tomto případě, s výjimkou ustanovení, jichž se týká rozsah výjimky podrobně uvedený ve 32. až 37. bodě odůvodnění, kodexy sítě a pokyny na ostrov Kréta jsou a zůstanou použitelné.

4.4. Omezení výjimky v čase a podmínky, jejichž cílem je posílení hospodářské soutěže a začlenění na vnitřní trh s elektřinou

- (46) Článek 64 nařízení (EU) 2019/943 a článek 66 směrnice (EU) 2019/944 výslovně stanoví, že výjimka musí být časově omezena a podléhat podmínkám, jejichž cílem je posílení hospodářské soutěže a začlenění na vnitřní trh s elektřinou.
- (47) S ohledem na důvody uvedené Řeckem v 19. bodě odůvodnění je nová žádost o výjimku omezena na přechodné období končící nejpozději dne 31. prosince 2025.

- (48) Rozumí se, že propojovací vedení mezi Krétou a řeckou pevninskou soustavou by mělo být do 31. prosince 2025 zprovozněno spolu s vhodnou měřicí infrastrukturou, která Krétě umožní stát se součástí řeckých velkoobchodních trhů s elektřinou. Řecko potvrdilo, že dokončení projektu propojení nebude dále zpožděno.

4.5. Termín účinnosti

- (49) Ačkoli žádost byla obdržena dne 18. prosince 2023, nebylo možné přijmout toto rozhodnutí před 31. prosincem 2023, kdy platnost výjimky udělené rozhodnutím (EU) 2022/258 vypršela. Aby se zabránilo rychlým a nepředvídatelným změnám regulačního rámce na období mezi 1. lednem 2024 a datem přijetí tohoto rozhodnutí, které by mohly vážně poškodit fungování trhu na ostrově Kréta a případně v pevninském Řecku, mělo by se toto rozhodnutí použít ode dne následujícího po dni skončení výjimky udělené rozhodnutím (EU) 2022/258, tedy od 1. ledna 2024,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Řecké republice se uděluje výjimka z ustanovení článku 6, čl. 7 odst. 1, čl. 8 odst. 1 a 4 a článků 9, 10 a 11 nařízení (EU) 2019/943 a z ustanovení čl. 40 odst. 4 až 7 směrnice (EU) 2019/944, pokud jde o ostrov Kréta.

Článek 2

Výjimka udělená podle článku 1 se použije od 1. ledna 2024 do 31. prosince 2025 nebo do dokončení fáze II propojení mezi Krétou a pevninským Řeckem, podle toho, která okolnost nastane dříve.

Článek 3

Řecká republika informuje dvakrát Komisi, poprvé do 31. prosince 2024 a podruhé do 30. června 2025, o dosaženém pokroku a zbývajícím plánování, pokud jde o dokončení a komerční provoz fáze II propojení mezi Krétou a pevninským Řeckem, jakož i o výstavbě a provozu odpovídající měřicí infrastruktury, aby se Kréta mohla účastnit řeckého velkoobchodního trhu a trhu pro zajišťování výkonové rovnováhy.

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno Řecké republice.

V Bruselu dne 29. dubna 2024.

Za Komisi
Kadri SIMSON
členka Komise